

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2017/2359**(2017. gada 21. septembris),****ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/97 papildina attiecībā uz informācijas prasībām un darījumdarbības veikšanas noteikumiem, kas piemērojami apdrošināšanas ieguldījumu produktu izplatīšanai****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 20. janvāra Direktīvu (ES) 2016/97 par apdrošināšanas izplatīšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 28. panta 4. punktu, 29. panta 4. punktu un 30. panta 6. punktu,

tā kā:

- (1) Direktīvā (ES) 2016/97 papildus darījumdarbības veikšanas standartiem, kas noteikti visiem apdrošināšanas produktiem, ir paredzēts arī īpašu standartu kopums, kuru mērķis ir pievērsties apdrošināšanas ieguldījumu produktiem.
- (2) Direktīvā (ES) 2016/97 Komisijai ir noteiktas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, lai turpmāk precizētu kritērijus un praktisko kārtību attiecībā uz to, kā piemērot šo konkrēto noteikumu kopumu. Attiecīgie pilnvarojumi attiecas uz noteikumiem par interešu konfliktiem, stimuliem un piemērotības un atbilstības novērtējumiem. Lai nodrošinātu, ka noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz minētajām pilnvarām, ir saskaņoti un ka tirgus dalībniekiem un kompetentajām iestādēm, kā arī ieguldītājiem tiek sniegta visaptveroša izpratne un viegla piekļuve minētajiem noteikumiem, ir vēlams tos iekļaut vienā tiesību aktā. Regula kā izvēlētais formāts garantē saskaņotu regulējumu visiem tirgus dalībniekiem un ir labākā garantija tam, lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus un nosacījumus, kā arī atbilstīgu ieguldītāju tiesību aizsardzības standartu.
- (3) Apstākļiem un situācijām, kuras jāņem vērā, nosakot interešu konfliktu veidus, kas var kaitēt klientu vai potenciālo klientu interesēm, būtu jāaptver gadījumi, kad apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība var gūt finansiālu ieguvumu vai novērst finansiālus zaudējumus, tādējādi nodarot kaitējumu klientam. Tomēr šādos gadījumos nevajadzētu aprobežoties ar to, ka apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība var gūt labumu, ja tas nerada konkrētu kaitīgu ietekmi uz klientu vai ja kāds klients, pret kuru apdrošināšanas starpniekam vai apdrošināšanas sabiedrībai ir pienākumi, var gūt peļņu vai izvairīties no zaudējumiem, neradot kaitīgu ietekmi uz citu šādu klientu.
- (4) Lai novērstu nevajadzīgu administratīvo slogu un vienlaikus nodrošinātu atbilstīgu patērētāju tiesību aizsardzību, organizatoriskie pasākumi un procedūras saistībā ar interešu konfliktu pārvaldību būtu rūpīgi jāpielāgo apdrošināšanas starpnieka vai apdrošināšanas sabiedrības un grupas, kurai tie var piederēt, izmēram un darbībām, kā arī riskam, ka klientu interesēm varētu tikt nodarīts kaitējums. Būtu jānosaka iespējamo pasākumu un procedūru neizsmejošs saraksts, lai apdrošināšanas starpniekiem un apdrošināšanas sabiedrībām sniegtu norādes par pasākumiem un procedūrām, kas parasti būtu jāņem vērā, pārvaldot interešu konfliktus. Tā kā darījumdarbības modeļi ir ļoti dažādi, varētu būt iespējams, ka ierosinātie pasākumi un procedūras nav būtiskas visiem apdrošināšanas starpniekiem un apdrošināšanas sabiedrībām. Proti, tie var nebūt atbilstīgi maziem apdrošināšanas starpniekiem un to ierobežotajam darījumdarbības tvērumam. Šādos gadījumos apdrošināšanas starpniekiem vai apdrošināšanas sabiedrībām būtu jāspēj ieviest alternatīvus pasākumus un procedūras, kas ir piemērotāki, lai nodrošinātu, ka viņu konkrētajā situācijā izplatīšanas darbības tiek veiktas atbilstīgi klienta labākajām interesēm.
- (5) Lai gan Direktīvā (ES) 2016/97 ir pieprasīts atklāt informāciju par konkrētiem interešu konfliktiem, tam vajadzētu būt galējam līdzeklim, ko izmanto tikai tad, ja organizatoriskie un administratīvie mehānismi nav pietiekami, lai ar pamatotu pārliecību nodrošinātu, ka tiks novērsts risks kaitēt klienta interesēm, jo pārmērīga paļaušanās uz informācijas atklāšanu var radīt situāciju, ka klienta intereses netiek efektīvi aizsargātas. Tas, ka apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība atklāj informāciju par interešu konfliktu, nevar to atbrīvot no pienākuma uzturēt un izmantot organizatoriskos un administratīvos mehānismus, kuri ir visefektīvākais veids, kā novērst kaitējumu klientiem.

⁽¹⁾ OV L 26, 2.2.2016., 19. lpp.

- (6) Lai veicinātu direktīvā noteikto standartu praktisku īstenošanu, būtu sīkāk jāizklāsta apdrošināšanas starpnieku un apdrošināšanas sabiedrību izmaksāto vai saņemto stimulu novērtēšanas kritēriji. Šajā nolūkā, lai nodrošinātu klientu tiesību aizsardzības atbilstīgu standartu, kā norādījumi būtu jāsniedz neizsmeljošs saraksts ar kritērijiem, kas uzskatāmi par svarīgiem, lai novērtētu iespējamu kaitīgu ietekmi uz klientam sniegto pakalpojumu kvalitāti.
- (7) Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. punktā noteiktā piemērotības novērtējuma un minētās direktīvas 30. panta 2. punktā noteiktā atbilstības novērtējuma tvērums ir atšķirīgs attiecībā uz izplatīšanas darbībām, uz kurām tie attiecas, un tiem ir dažādas funkcijas un iezīmes. Tādēļ ir nepieciešams skaidri precizēt standartus un prasības, kas jāievēro, iegūstot katram šādam novērtējumam nepieciešamo informāciju un veicot šos novērtējumus. Turklāt būtu jāprecizē, ka piemērotības un atbilstības novērtējumi neskar pienākumu apdrošināšanas starpniekiem un apdrošināšanas sabiedrībām pirms jebkāda apdrošināšanas līguma noslēgšanas, pamatojoties uz informāciju, kas iegūta no klienta, precizēt minētā klienta prasības un vajadzības.
- (8) Piemērotības novērtējums būtu jāveic ne tikai saistībā ar ieteikumiem iegādāties apdrošināšanas ieguldījumu produktu, bet arī attiecībā uz visiem personīgajiem ieteikumiem, kas izteikti minētā produkta izmantošanas laikā, jo šādi gadījumi var nozīmēt, ka tiek sniegtas konsultācijas par finanšu darījumiem, kas būtu jābalsta uz rūpīgu izvērtējumu par atsevišķā klienta zināšanām un pieredzi un finansiālo stāvokli. Nepieciešamība pēc piemērotības novērtējuma ir īpaši liela attiecībā uz lēmumiem mainīt pamatā esošos ieguldījumu aktīvus vai turēt vai pārdot apdrošināšanas ieguldījumu produktu.
- (9) Tā kā apdrošināšanas ieguldījumu produktu tirgus risks lielā mērā ir atkarīgs no pamatā esošo ieguldījumu aktīvu izvēles, šāds produkts var būt nepiemērots klientam vai potenciālajam klientam, ņemot vērā ar šiem aktīviem saistītos riskus, produkta veidu vai iezīmes vai pamatā esošo ieguldījumu aktīvu maiņas biežumu. Turklāt tas var būt nepiemērots tad, ja tā rezultātā rastos nepiemērots pamatā esošo ieguldījumu portfelis.
- (10) Apdrošināšanas starpniekiem un apdrošināšanas sabiedrībām būtu jā saglabā atbildība par piemērotības novērtējumu veikšanu, ja konsultācijas par apdrošināšanas ieguldījumu produktiem tiek sniegtas pilnīgi vai daļēji, izmantojot automatizētu vai daļēji automatizētu sistēmu, jo šādas sistēmas sniedz personīgus ieguldījumu ieteikumus, kuriem vajadzētu būt balstītiem uz piemērotības novērtējumu.
- (11) Lai nodrošinātu atbilstīgu konsultāciju standartu attiecībā uz produkta ilgtermiņa attīstību, apdrošināšanas starpniekiem vai apdrošināšanas sabiedrībām paziņojumā par piemērotību būtu jāiekļauj informācija par to, vai klientam attiecībā uz ieteiktajiem apdrošināšanas ieguldījumu produktiem varētu būt nepieciešams veikt periodisku to vienošanos pārskatīšanu, un būtu jāvērs klientu uzmanība uz šo informāciju.
- (12) Tā kā atbilstības novērtējums principā ir jāveic visos gadījumos, kad apdrošināšanas ieguldījumu produktus pārdod bez konsultācijas, apdrošināšanas starpniekiem un apdrošināšanas sabiedrībām šāds novērtējums būtu jāveic visās situācijās, kad atbilstīgi piemērojamajiem valsts tiesību aktu noteikumiem klients pieprasa pārdošanu bez konsultācijas un kad ir izpildīti Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 3. punkta noteikumi. Gadījumos, kad atbilstības novērtējumu nav iespējams veikt, jo nevar iegūt nepieciešamo informāciju par klienta finansiālo situāciju un ieguldījuma mērķiem, klients atbilstīgi piemērojamajiem valsts tiesību aktu noteikumiem varētu piekrist noslēgt līgumu kā pārdošanas darījumu bez konsultācijas. Taču, lai pārliecinātos, ka klientam ir nepieciešamās zināšanas un pieredze saprast iesaistītos riskus, šādās situācijās būtu nepieciešams veikt atbilstības novērtējumu (izņemot tad, ja ir ievēroti Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 3. punkta nosacījumi).
- (13) Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 3. punkta a) apakšpunkta ii) punkta nolūkos būtu jānosaka kritēriji, ar ko novērtēt, vai apdrošināšanas ieguldījumu produktu, kas neatbilst Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punkta nosacījumiem, tomēr varētu uzskatīt par nekompleksu produktu. Šajā kontekstā liela nozīme varētu būt garantiju sniegšanai. Ja apdrošināšanas ieguldījumu produkts termiņa beigās sniedz garantiju, kas sedz vismaz kopējo summu, ko samaksājis klients (izņemot likumīgos izdevumus), šāda garantija būtiski ierobežo to, cik lielā mērā patērētājs ir pakļauts tirgus svārstībām. Tāpēc var būt pamatoti uzskatīt, ka šāds produkts, ievērojot turpmākos nosacījumus, ir nekomplekss produkts Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 3. punkta nolūkos.

- (14) Direktīvas (ES) 2016/97 mērķis ir minimāla saskaņošana, un tāpēc tā neliedz dalībvalstīm saglabāt vai ieviest stingrākus noteikumus, lai aizsargātu klientus, ja šādi noteikumi atbilst Savienības tiesību aktiem. Tāpēc visi noteikumi, kurus Komisija pieņem nolūkā sīkāk precizēt Direktīvā (ES) 2016/97 noteiktās prasības, būtu jāizstrādā veidā, kas ļauj dalībvalstīm saglabāt stingrākus noteikumus savos tiesību aktos.
- (15) Lai kompetentās iestādes un apdrošināšanas profesionāli varētu pielāgoties jaunajām prasībām, kas noteiktas šajā regulā, šīs regulas piemērošanas sākuma datums būtu jāsaskaņo ar Direktīvu (ES) 2016/97 transponējošo valstu pasākumu spēkā stāšanos.
- (16) Tehnisko konsultāciju nolūkā ⁽¹⁾ ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1094/2010 ⁽²⁾,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Darbības joma

Šī regula attiecas uz apdrošināšanas izplatīšanu saistībā ar apdrošināšanas ieguldījumu produktu pārdošanu, ko veic apdrošināšanas starpnieki vai apdrošināšanas sabiedrības.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "attiecīgā persona" saistībā ar apdrošināšanas starpnieku vai apdrošināšanas sabiedrību ir jebkura no turpmāk norādītajām personām:
- a) starpnieka vai sabiedrības direktors, partneris vai tiem pielīdzināma persona, vai vadītājs, ja piemērojams;
 - b) apdrošināšanas starpnieka vai apdrošināšanas sabiedrības darbinieks, kā arī jebkura cita fiziska persona, kuras pakalpojumus izmanto un kontrolē apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība un kura ir iesaistīta apdrošināšanas ieguldījumu produktu izplatīšanā;
 - c) fiziska persona, kas saskaņā ar ārpakalpojumu līgumu ir tieši iesaistīta pakalpojumu sniegšanā apdrošināšanas starpniekam vai apdrošināšanas sabiedrībai, lai starpnieks vai sabiedrība varētu izplatīt apdrošināšanas ieguldījumu produktus;
- 2) "stimuls" ir jebkura maksa, komisijas maksa vai jebkāds nemonetārs labums, ko saistībā ar apdrošināšanas ieguldījumu produkta izplatīšanu sniedz vai saņem tāds starpnieks vai sabiedrība, vai jebkura puse, kas nav attiecīgajā darījumā iesaistīts klients vai persona, kura rīkojas minētā klienta vārdā;
- 3) "stimulu shēma" ir noteikumu kopums, ar ko reglamentē stimulu izmaksāšanu, tostarp nosacījumus, saskaņā ar kuriem stimuli tiek izmaksāti.

⁽¹⁾ Tehniskās konsultācijas par iespējamiem deleģētajiem aktiem attiecībā uz Apdrošināšanas izplatīšanas direktīvu, EAAP1-17/048, 2017. gada 1. februāris, pieejamas šeit: <https://eiopa.europa.eu/Publications/Consultations/EIOPA%20Technical%20Advice%20on%20the%20IDD.pdf>

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1094/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/79/EK (OV L 331, 15.12.2010., 48. lpp.).

II NODAĻA

INTEREŠU KONFLIKTI UN STIMULI

3. pants

Interesešu konfliktu noteikšana

1. Lai saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 28. pantu noteiktu interesešu konfliktu veidus, kas rodas, veicot jebkādas apdrošināšanas izplatīšanas darbības, kuras ir saistītas ar apdrošināšanas ieguldījumu produktiem un kuras rada kaitējuma risku klienta interesēm, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības izvērtē, vai tām, attiecīgajai personai vai jebkurai personai, kas tieši vai netieši ar tām saistīta ar kontroles starpniecību, attiecībā uz apdrošināšanas izplatīšanas darbību rezultātiem ir intereses, kas atbilst šādiem kritērijiem:

- a) tās atšķiras no klienta vai potenciālā klienta interesēm attiecībā uz apdrošināšanas izplatīšanas darbību rezultātu;
- b) tās potenciāli var ietekmēt izplatīšanas darbību rezultātu, nodarot kaitējumu klientam.

Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības rīkojas tāpat, lai noteiktu starp klientiem pastāvošus interesešu konfliktus.

2. Lai veiktu novērtējumu 1. punkta nolūkos, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības kā minimālo kritēriju ņem vērā šādas situācijas:

- a) apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība, attiecīgā persona vai jebkura persona, kas tieši vai netieši ar tām saistīta ar kontroles starpniecību, var gūt finansiālus ieguvumus vai izvairīties no finansiāliem zaudējumiem, tādējādi potenciāli nodarot kaitējumu klientam;
- b) apdrošināšanas starpniekam vai apdrošināšanas sabiedrībai, attiecīgajai personai vai jebkurai personai, kas tieši vai netieši ar tām saistīta ar kontroles starpniecību, ir finansiāls vai cita veida stimulants dot priekšroku cita klienta vai klientu grupas interesēm;
- c) apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība, attiecīgā persona vai jebkura persona, kas tieši vai netieši ar apdrošināšanas starpnieku vai apdrošināšanas sabiedrību saistīta ar kontroles starpniecību, ir ievērojami iesaistīta apdrošināšanas ieguldījumu produktu pārvaldībā vai izstrādē, jo īpaši gadījumos, kad šādām personām ir ietekme uz minēto produktu cenu noteikšanu vai to izplatīšanas izmaksām.

4. pants

Interesešu konfliktu politika

1. Direktīvas (ES) 2016/97 27. panta nolūkos tiek sagaidīts, ka apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības attiecībā uz interesešu konfliktiem izveido, īsteno un uztur efektīvu interesešu konfliktu politiku, kas izklāstīta rakstiski un atbilst to izmēram un struktūrai, kā arī to darījumdarbības būtībai, apjomam un sarežģītībai.

Ja apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība ir kādas grupas loceklis, šajā politikā ņem vērā arī visus apstākļus, par kuriem apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība zina vai tai būtu jāzina un kuri var izraisīt interesešu konfliktu, kas izriet no citu grupas locekļu struktūras vai darījumdarbības.

2. Atbilstoši 1. punktam izveidotā interesešu konfliktu politika iekļauj šādus elementus:

- a) saistībā ar konkrētām veiktajām apdrošināšanas izplatīšanas darbībām – apstākļi, kas veido vai var izraisīt interesešu konfliktu, kura dēļ ir risks nodarīt kaitējumu viena vai vairāku klientu interesēm;
- b) procedūras, kas jāievēro, un pasākumi, kas jāievieš, lai pārvaldītu šādus konfliktus un neļautu tiem kaitēt klienta interesēm.

5. pants

Procedūras un pasākumi interesešu konfliktu politikas ietvaros

1. Procedūras un pasākumi, kas minēti 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā, ir piemēroti apdrošināšanas starpnieka vai apdrošināšanas sabiedrības un grupas, kurai tie var piederēt, izmēram un darbībām, kā arī riskam, ka klientu interesēm varētu tikt nodarīts kaitējums.

Saskaņā ar 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu ievērojamās procedūras un ieviešamie pasākumi attiecīgā gadījumā ietver turpmāk minētos elementus:

- a) efektīvas procedūras, lai novērstu vai kontrolētu informācijas apmaiņu starp attiecīgām personām, kas ir iesaistītas darbībās, kurās pastāv interešu konflikta risks, ka šāda informācijas apmaiņa var kaitēt viena vai vairāku klientu interesēm;
- b) tādu attiecīgo personu atsevišķa uzraudzība, kuru galvenās funkcijas ietver darbību veikšanu klientu vārdā vai pakalpojumu sniegšanu klientiem, kuru intereses var būt konfliktā vai kuri citādāk pārstāv atšķirīgas intereses, kas var būt konfliktā, tostarp apdrošināšanas starpnieka vai apdrošināšanas sabiedrības intereses;
- c) jebkuras tiesas saiknes novēršana starp maksājumiem – tostarp atalgojumu – tām attiecīgajām personām, kuras galvenokārt iesaistītas vienā darbībā, un maksājumiem – tostarp atalgojumu – citām attiecīgajām personām, kuras galvenokārt iesaistītas citā darbībā, ja saistībā ar šīm darbībām var rasties interešu konflikts;
- d) pasākumi, ar ko novērst vai ierobežot iespēju, ka kāda persona izmanto neatbilstīgu ietekmi pār veidu, kādā apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība, vai to vadītāji vai darbinieki, vai jebkura persona, kas tieši vai netieši ar tiem saistīta ar kontroles starpniecību, veic apdrošināšanas izplatīšanas darbības;
- e) pasākumi, lai novērstu vai kontrolētu attiecīgās personas vienlaicīgu vai secīgu iesaistīšanu atsevišķās apdrošināšanas izplatīšanas darbībās, ja šāda iesaistīšana var vājināt interešu konfliktu pareizu pārvaldību;
- f) dāvanu un labumu politika, kas skaidri paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem var pieņemt vai sniegt dāvanas un labumus, un pasākumus, kuri jāveic, pieņemot un sniedzot dāvanas un labumus.

2. Ja apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības var pierādīt, ka 1. punktā minētie pasākumi un procedūras nav atbilstīgi, lai nodrošinātu, ka apdrošināšanas izplatīšanas darbības tiek veiktas saskaņā ar klienta labākajām interesēm, un nav neobjektīvi apdrošināšanas starpnieka, apdrošināšanas sabiedrības vai cita klienta konfliktējošu interešu dēļ, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības šajā nolūkā ievieš piemērotus alternatīvus pasākumus un procedūras.

6. pants

Informācijas atklāšana

1. Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības cenšas pārmērīgi nepaļauties uz informācijas atklāšanu, lai nodrošinātu, ka informācijas atklāšana klientiem saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 28. panta 2. punktu ir galējais līdzeklis, ko var izmantot tikai tad, ja apdrošināšanas starpnieka vai apdrošināšanas sabiedrības izveidotie spēkā esošie organizatoriskie un administratīvie mehānismi interešu konfliktu novēršanai vai pārvaldībai saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 27. pantu ir nepietiekami, lai ar pamatotu pārliecību nodrošinātu, ka tiks novērsts risks kaitēt klienta interesēm.

2. Lai atklātu informāciju par interešu konfliktiem, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības veic visus šādus pasākumus:

- a) sniedz konkrētu aprakstu par attiecīgo interešu konfliktu;
- b) izskaidro interešu konflikta vispārējo būtību un cēloņus;
- c) patērētājam izskaidro riskus, ko rada interešu konflikts, un pasākumus, kas veikti, lai mazinātu šos riskus;
- d) skaidri norāda, ka organizatoriskie un administratīvie mehānismi, ko izveidojis apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība, lai novērstu vai pārvaldītu interešu konfliktu, ir nepietiekami, lai ar pamatotu pārliecību nodrošinātu, ka tiks novērsts risks kaitēt klienta interesēm.

7. pants

Pārskatīšana un ierakstu glabāšana

1. Direktīvas (ES) 2016/97 27. panta nolūkā apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības vismaz reizi gadā novērtē un periodiski pārskata interešu konfliktu politiku, kas izveidota saskaņā ar 4. pantu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu jebkādas trūkumus.

2. Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības glabā un regulāri atjaunina ierakstus par situācijām, kurās ir radies interešu konflikts, kas var kaitēt klienta interesēm, vai – pastāvīga pakalpojuma vai darbības gadījumā – kurās šāds risks var rasties.

Apdrošināšanas starpnieka vai apdrošināšanas sabiedrības augstākā vadība regulāri vismaz reizi gadā saņem rakstiskus ziņojumus par pirmajā daļā minētajām situācijām.

8. pants

Stimulu un stimulu shēmu novērtējums

1. Uzskata, ka stimulam vai stimulu shēmai ir kaitīga ietekme uz klientam sniegtā attiecīgā pakalpojuma kvalitāti, ja tiem ir tāds raksturs un apmērs, ka tie rada stimulu apdrošināšanas izplatīšanas darbības veikt veidā, kas nav saskaņā ar pienākumu rīkoties godīgi, taisnīgi un profesionāli, ievērojot klienta intereses.

2. Lai novērtētu, vai stimulam vai stimulu shēmai ir kaitīga ietekme uz klientam sniegtā attiecīgā pakalpojuma kvalitāti, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības veic vispārēju izvērtējumu, ņemot vērā visus būtiskos faktorus, kas var palielināt vai samazināt risku, ka klientam sniegtā attiecīgā pakalpojuma kvalitāte tiks nelabvēlīgi ietekmēta, un visus organizatoriskos pasākumus, ko apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība, kuri nodarbojas ar izplatīšanas darbībām, veikuši, lai novērstu kaitīgās ietekmes risku.

Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības jo īpaši ņem vērā šādus kritērijus:

- a) vai stimulam vai stimulu shēma varētu mudināt apdrošināšanas starpnieku vai apdrošināšanas sabiedrību klientam piedāvāt vai ieteikt konkrētu apdrošināšanas produktu vai konkrētu pakalpojumu, lai gan apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība varētu piedāvāt atšķirīgu apdrošināšanas produktu vai pakalpojumu, kas labāk atbilstu klienta interesēm;
- b) vai stimulam vai stimulu shēma ir vienīgi vai galvenokārt balstīti uz kvantitatīviem komerciāliem kritērijiem, vai arī tie ņem vērā atbilstīgos kvalitatīvos kritērijus, kuri atspoguļo atbilstību piemērojamajiem noteikumiem, klientiem sniegto pakalpojumu kvalitāti un klientu apmierinātību;
- c) izmaksāta vai saņemta stimula vērtība attiecībā pret sniegtā produkta un pakalpojumu vērtību;
- d) vai stimulam ir pilnībā vai galvenokārt izmaksāts brīdī, kad tiek noslēgts apdrošināšanas līgums, vai arī tas aptver visu minētā līguma termiņu;
- e) atbilstīga mehānisma pastāvēšana, lai atprasītu stimulu gadījumā, ja produktu aptur vai no tā atsakās agrīnā posmā vai arī ja ir nodarīts kaitējums klienta interesēm;
- f) jebkāda veida mainīgas vai iespējamās robežvērtības vai jebkāda cita veida vērtības akceleratora pastāvēšana, kuru sāk izmantot, tiklīdz tiek sasniegts uz pārdošanas apjomu vai vērtību balstīts mērķis.

III NODAĻA

PIEMĒROTĪBAS UN ATBILSTĪBAS NOVĒRTĒŠANA

1. IEDAĻA

Piemērotības novērtējums

9. pants

Informācija, kas jāiegūst piemērotības novērtējuma nolūkos

1. Lai saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. punktu sniegtu konsultācijas par apdrošināšanas ieguldījumu produktu, apdrošināšanas starpnieki vai apdrošināšanas sabiedrības nosaka no klienta vai potenciālā klienta iegūstamās informācijas apmēru, ņemot vērā visas klientam vai potenciālajam klientam sniedzamās konsultācijas iezīmes.

2. Neskarot to, ka saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 20. panta 1. punktu jebkurš ierosinātais līgums atbilst klienta prasībām un vajadzībām, apdrošināšanas starpnieki vai apdrošināšanas sabiedrības no klientiem vai potenciālajiem klientiem iegūst to informāciju, kas tiem ir vajadzīga, lai pienācīgi apzinātu būtiskos faktus par klientu vai potenciālo klientu un lai tiem būtu pienācīgs pamats noteikt, ka to personīgais ieteikums klientam vai potenciālajam klientam atbilst visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

- a) tas atbilst klienta vai potenciālā klienta ieguldījumu mērķiem, tostarp minētās personas riska tolerancei;

- b) tas atbilst klienta vai potenciālā klienta finansiālajam stāvoklim, tostarp minētās personas spējai segt zaudējumus;
- c) tas ir tāds, ka klientam vai potenciālajam klientam ir nepieciešamās zināšanas un pieredze ieguldījumu jomā saistībā ar konkrēto produkta vai pakalpojuma veidu.
3. Informācija par klienta vai potenciālā klienta finansiālo stāvokli, tostarp minētās personas spēju segt zaudējumus, attiecīgā gadījumā ietver informāciju par klienta vai potenciālā klienta regulāro ienākumu, aktīvu (tostarp likvido aktīvu), ieguldījumu un nekustamā īpašuma avotiem un apjomu, kā arī par regulārajām finansiālajām saistībām. Apkopotās informācijas līmenis ir atbilstīgs attiecīgā produkta vai pakalpojuma konkrētajam veidam.
4. Informācija par klienta vai potenciālā klienta ieguldījumu mērķiem, tostarp minētās personas riska toleranci, attiecīgā gadījumā ietver informāciju par laiku, uz kādu klients vai potenciālais klients vēlas turēt ieguldījumu, minētās personas preferenci saistībā ar riska uzņemšanos, riska profilu un ieguldījumu nolūkus. Apkopotās informācijas līmenis ir atbilstīgs attiecīgā produkta vai pakalpojuma konkrētajam veidam.
5. Ja apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība nav ieguvusi Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. punktā prasīto informāciju, apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība klientam vai potenciālajam klientam nesniedz konsultācijas par apdrošināšanas ieguldījumu produktu.
6. Sniedzot konsultācijas par apdrošināšanas ieguldījumu produktu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. punktu, apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība nesniedz ieteikumu, ja neviens no produktiem nav piemērots klientam vai potenciālajam klientam.
7. Sniedzot konsultācijas, kas ietver maiņu starp pamatā esošajiem ieguldījumu aktīviem, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības apkopo arī vajadzīgo informāciju par pašreizējajiem klienta pamatā esošajiem ieguldījumu aktīviem un ieteiktajiem jaunajiem ieguldījumu aktīviem un veic attiecīgās maiņas paredzamo izmaksu un ieguvumu analīzi, lai varētu pamatot pierādīt, ka tiek sagaidīts, ka ieguvumi no šādas maiņas ir lielāki par izmaksām.

10. pants

Informācijas uzticamība

Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības veic visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka par klientiem un potenciālajiem klientiem novērtējuma nolūkos apkopotā informācija ir uzticama. Cita starpā šādi pasākumi ietver norādītās darbības:

- a) nodrošināt, ka klienti apzinās pareizas un atjauninātas informācijas sniegšanas nozīmi;
- b) nodrošināt, ka visi rīki, piemēram, riska novērtējuma profilēšanas rīki vai klienta zināšanu un pieredzes novērtēšanas rīki, ko izmanto piemērotības novērtēšanas procesā, ir piemēroti paredzētajam nolūkam un ir atbilstīgi izstrādāti izmantošanai klientiem, ir konstatēti un piemērotības novērtēšanas procesā ir aktīvi mazināti visi ierobežojumi;
- c) nodrošināt, ka procesā uzdotie jautājumi būs saprotami klientam, nodrošināt klienta mērķu un vajadzību apzināšanu un pareizu atspoguļošanu, kā arī piemērotības novērtējumam vajadzīgo informāciju;
- d) veikt attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu klienta informācijas atbilstību, piemēram, izvērtējot, vai klienta sniegtā informācija nav acīmredzami neprecīza.

11. pants

Saziņa ar klientiem par piemērotības novērtējumu

Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības nerada nekādas neskaidrības vai pārpratumus par to atbildību apdrošināšanas ieguldījumu produktu piemērotības novērtēšanas procesā saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. punktu. Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības skaidri un vienkāršā veidā informē klientus par to, ka piemērotības novērtējums tiek veikts, lai tie varētu rīkoties klienta interesēs.

*12. pants***Automātiskas konsultācijas**

Apdrošināšanas starpnieka vai apdrošināšanas sabiedrības atbildību veikt piemērotības novērtējumu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. punktu nemazina tas, ka konsultācijas par apdrošināšanas ieguldījumu produktiem ir pilnīgi vai daļēji sniegtas, izmantojot automatizētu vai daļēji automatizētu sistēmu.

*13. pants***Grupās apdrošināšana**

Attiecībā uz grupas apdrošināšanu apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība izveido un īsteno politiku, nosakot to, kam piemēro novērtējumu gadījumā, ja apdrošināšanas līgums ir noslēgts locekļu grupas vārdā un ja katrs individuālais loceklis nevar pieņemt atsevišķu lēmumu iesaistīties. Šāda politika ietver arī noteikumus par to, kā novērtējums tiks veikts praksē, tostarp no kā tiks iegūta informācija par zināšanām un pieredzi, finansiālo situāciju un ieguldījumu mērķiem.

Apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība dokumentē saskaņā ar pirmo punktu ieviesto politiku.

*14. pants***Paziņojums par piemērotību**

1. Sniedzot konsultācijas par apdrošināšanas ieguldījumu produkta piemērotību saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. punktu, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības klientam sniedz paziņojumu (paziņojums par piemērotību), kurā ietver šādu informāciju:

- a) sniegto konsultāciju īss apraksts;
- b) informācija par to, kā sniegtais ieteikums ir piemērots klienta vajadzībām, jo īpaši, cik lielā mērā tas atbilst:
 - i) klienta ieguldījumu mērķiem, tostarp minētās personas riska tolerancei;
 - ii) klienta finansiālajam stāvoklim, tostarp minētās personas spējai segt zaudējumus;
 - iii) klienta zināšanām un pieredzei.

2. Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības vērs klienta uzmanību uz informāciju par to, vai klientam attiecībā uz ieteiktajiem apdrošināšanas ieguldījumu produktiem varētu būt nepieciešams veikt periodisku vienošanos pārskatīšanu, un iekļauj šo informāciju paziņojumā par piemērotību.

3. Ja apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība ir informējusi klientu, ka tā veiks periodisku piemērotības novērtējumu, turpmākajos pārskatos pēc tam, kad ir ieviests sākotnējais pakalpojums, var aprobežoties ar izmaiņām pakalpojumos vai pamatā esošajos ieguldījumu aktīvos un/vai klienta apstākļos, neatkārtojot visu detalizēto informāciju, kas ietverta pirmajā paziņojumā.

4. Apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības, kas sniedz periodisku novērtējumu par piemērotību, saskaņā ar savu klientu labākajām interesēm vismaz reizi gadā pārskata ieteikto apdrošināšanas ieguldījumu produktu piemērotību. Šā novērtējuma biežumu palielina atkarībā no klienta iezīmēm, piemēram, riska tolerances, un ieteiktā apdrošināšanas ieguldījumu produkta būtības.

*2. IEDAĻA***Atbilstības novērtējums***15. pants***Novērtējuma procedūra**

Neskarot to, ka saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 20. panta 1. punktu jebkurš ierosinātais līgums atbilst klienta prasībām un vajadzībām, apdrošināšanas starpnieki vai apdrošināšanas sabiedrības konstatē, vai klientam ir nepieciešamās zināšanas un pieredze, lai saprastu ar ierosināto vai pieprasīto pakalpojumu vai produktu saistītos riskus, novērtējot to, vai saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 2. punktu izplatītais apdrošināšanas pakalpojums vai produkts ir piemērots klientam.

16. pants

Nekompleksi apdrošināšanas ieguldījumu produkti

Apdrošināšanas ieguldījumu produktu Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 3. punkta a) apakšpunkta ii) punkta nolūkos uzskata par nekompleksu, ja tas atbilst visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

- a) tas ietver līgumā garantēto minimālo termiņa vērtību, kas ir vismaz summa, kuru pircējs nomaksājis pēc likumīgo izmaksu atskaitīšanas;
- b) tas neietver klauzulu, nosacījumu vai robežvērtību, kas ļauj apdrošināšanas sabiedrībai būtiski mainīt apdrošināšanas ieguldījumu produkta veidu, risku vai izmaksas profilu;
- c) tas paredz iespēju nodot vai citādi realizēt apdrošināšanas ieguldījumu produktu par vērtību, kas ir pieejama klientam;
- d) tas neietver nekādu tiešu vai netiešu maksu, kas nozīmē to, ka, lai gan pastāv tehniski risinājumi nodot vai citādi realizēt apdrošināšanas ieguldījumu produktu, tā rezultātā var rasties nepamatots kaitējums klientam, jo maksas ir nesamērīgas ar apdrošināšanas sabiedrības izmaksām;
- e) tas nekādā citā veidā neietver tādu struktūru, kuras dēļ klientam ir sarežģīti izprast saistītos riskus.

3. IEDAĻA

Piemērotības un atbilstības novērtējumiem kopīgie noteikumi

17. pants

Informācija, kas jāiegūst no klienta

1. Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. un 2. punkta nolūkos vajadzīgā informācija, kas apdrošināšanas starpniekiem un apdrošināšanas sabiedrībām jāiegūst attiecībā uz klienta vai potenciālā klienta zināšanām un pieredzi attiecīgajā ieguldījumu jomā, attiecīgā gadījumā ietver turpmāk minēto, ciktāl tas ir piemēroti klienta būtībai, kā arī piedāvātā vai pieprasītā produkta vai pakalpojuma būtībai un veidam, ņemot vērā to sarežģītību un ar tiem saistīto risku:

- a) pakalpojuma, darījuma, apdrošināšanas ieguldījumu produkta vai finanšu instrumenta veids, kuru klients vai potenciālais klients pārzina;
- b) klienta vai potenciālā klienta apdrošināšanas ieguldījumu produktu vai finanšu instrumentu darījumu būtība, skaits, vērtība un biežums un periods, kādā tie ir veikti;
- c) klienta vai potenciālā klienta izglītības līmenis un profesija vai attiecīgā agrākā profesija.

2. Apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība nedrīkst klientu vai potenciālo klientu atturēt sniegt informāciju, kas vajadzīga, lai piemērotu Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. un 2. punktu.

3. Ja Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. un 2. punkta vajadzībām nepieciešamā informācija jau ir iegūta saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 20. pantu, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības nepieprasa to no klienta atkārtoti.

4. Apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīgi atsaukties uz informāciju, ko sniedz to klienti vai potenciālie klienti, ja vien tiem nav zināms vai būtu jāzina, ka šī informācija ir acīmredzami novecojusi, neprecīza vai nepilnīga.

18. pants

Periodisks ziņojums

1. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK ⁽¹⁾ 185. pantu, apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība uz pastāvīga informācijas nesēja sniedz klientam periodisku ziņojumu par klientam sniegtajiem pakalpojumiem un tā vārdā veiktajiem darījumiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīva 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapsrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

2. Saskaņā ar 1. punktu pieprasītajā periodiskajā ziņojumā sniedz taisnīgu un sabalansētu pārskatu par pārskata periodā minētajam klientam sniegtajiem pakalpojumiem un viņa vārdā veiktajiem darījumiem un attiecīgā gadījumā ietver kopējās izmaksas saistībā ar šādiem pakalpojumiem un darījumiem un katra pamatā esošā ieguldījumu aktīva vērtību.

3. Saskaņā ar 1. punktu pieprasīto periodisko ziņojumu sniedz vismaz reizi gadā.

19. pants

Ierakstu glabāšana

1. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 ⁽¹⁾ piemērošanu, apdrošināšanas starpnieki un apdrošināšanas sabiedrības glabā ierakstus par piemērotības vai atbilstības novērtējumiem, kas veikti saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. un 2. punktu. Ieraksti ietver no klienta iegūto informāciju un visus dokumentus, par kuriem panākta vienošanās ar klientu, tostarp dokumentus, kuros izklāstītas pušu tiesības un citi noteikumi, uz kā pamata apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība klientam sniegs pakalpojumus. Šādus ierakstus glabā vismaz tik ilgi, cik ilgi pastāv attiecības starp apdrošināšanas starpnieku vai apdrošināšanas sabiedrību un klientu.

2. Gadījumā, ja saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 1. punktu tiek veikts piemērotības novērtējums, ierakstos iekļauj vēl šādu informāciju:

- a) piemērotības novērtējuma rezultāts;
- b) ieteikums klientam un paziņojums, kas sniegts saskaņā ar šīs regulas 14. panta 1. punktu;
- c) visas izmaiņas, kuras apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība veic attiecībā uz piemērotības novērtējumu, jo īpaši visas izmaiņas klienta riska tolerances līmenī;
- d) visas izmaiņas pamatā esošajos ieguldījumu aktīvos.

3. Gadījumā, ja saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/97 30. panta 2. punktu tiek veikts atbilstības novērtējums, ierakstos iekļauj vēl šādu informāciju:

- a) atbilstības novērtējuma rezultāts;
- b) jebkurš brīdinājums klientam, ja apdrošināšanas ieguldījumu produkts ticis novērtēts kā potenciāli nepiemērots klienta vajadzībām; tas, vai klients ir lūdzis noslēgt līgumu, neraugoties uz brīdinājumu, un attiecīgā gadījumā tas, vai apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība ir pieņēmuši klienta pieprasījumu noslēgt līgumu;
- c) jebkurš brīdinājums klientam, ja klients nav sniedzis pietiekamu informāciju, lai ļautu apdrošināšanas starpniekam vai apdrošināšanas sabiedrībai novērtēt apdrošināšanas ieguldījumu produkta atbilstību; tas, vai klients ir lūdzis noslēgt līgumu, neraugoties uz brīdinājumu, un attiecīgā gadījumā tas, vai apdrošināšanas starpnieks vai apdrošināšanas sabiedrība ir pieņēmuši klienta pieprasījumu noslēgt līgumu.

4. Ierakstus glabā uz informācijas nesēja, kas ļauj informāciju uzglabāt tā, lai kompetentā iestāde tai nākotnē varētu piekļūt. Kompetentā iestāde var viegli piekļūt šiem ierakstiem, skaidri un precīzi rekonstruēt katru elementu un viegli identificēt izmaiņas, labojumus vai citus grozījumus, kā arī ierakstu saturu pirms izmaiņām.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

20. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2018. gada 23. februāra.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2017. gada 21. septembrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
Jean-Claude JUNCKER
